

Advies nr. 30/2008 van 3 september 2008

Betreft: oprichting van een centrale gegevensbank van lezers/abonnees van de uitleeninstellingen, bedoeld in de artikelen 23 en 47 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, die onderworpen zijn aan de vergoedingsplicht voor openbare uitlening en onder de bevoegdheid vallen van de Franse Gemeenschap. (A/2008/027)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP"), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna het "kb van 13 februari 2001");

Gelet op het verzoek om advies ontvangen op 01/07/2008;

Gelet op het verslag van mevrouw D'Hautcourt;

Brengt op 03/09/2008 het volgend advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. De Minister van Cultuur en Audiovisuele sector van de Franse Gemeenschap, mevrouw Fadila Laanan, vraagt de Commissie advies uit te brengen over een ontwerp dat de oprichting betracht van een centrale gegevensbank van lezers/abonnees van openbare uitleeninstellingen :

(vertaling) "om heel precies en in volledige transparantie het exact aantal personen te kunnen bepalen die de vergoedingen voor openbare uitleening hebben vereffend, wenst de Franse Gemeenschap:

- a. een centrale gegevensbank op te richten waarin de naam, het adres, de uitleeninstelling waar de abonnee is aangesloten en de betaaldatum van de openbare uitleenvergoeding worden opgenomen van elke lezer/lener die deze vergoeding heeft voldaan en om die reden een bewijs van betaling van deze vergoeding zou ontvangen;*
- b. de uitleeninstellingen te belasten met de inzameling van de informatie bij hun lezers/abonnees die nodig is voor de samenstelling van deze gegevensbank om vervolgens die informatie door te geven aan de Gemeenschap. Om dubbele informatie (of personen die lid zijn van meerdere uitleeninstellingen) uit te sluiten is het inderdaad noodzakelijk dat de gegevens van iedere uitleeninstelling in een unieke gegevensbank worden samengebracht;*
- c. Reprobel, als de vertegenwoordiger van de rechthebbenden op de vergoeding voor openbare uitleening, te machtigen die gegevensbank te raadplegen.*

Kunt u ons meedelen of de hierboven beschreven procedure verenigbaar is met de privacywetgeving ?

Kunt u ons desgevallend advies geven over eventuele aanpassingen of alternatieven waardoor de Franse Gemeenschap de voorschriften van deze wetgeving optimaal zou kunnen naleven?

Is het volgens u opportuun om het hierboven beschreven mechanisme in een decreet vast te leggen ? "

2. Het koninklijk besluit van 25 april 2004 betreffende de vergoedingsrechten voor openbare uitlening van de auteurs¹ organiseert de inning en de verdeling van de vergoeding voor openbare uitlening. Het bedrag van verschuldigde vergoeding voor openbare uitlening wordt als volgt bepaald: 1 euro per jaar per ingeschreven volwassen persoon in de betrokken uitleeninstellingen voor zover hij gedurende het kalenderjaar ten minste een uitlening genoten heeft. Dit bedrag wordt voor de minderjarige lener verlaagd tot 0,5 euro. Dit bedrag is forfaitair en onafhankelijk van het aantal instellingen waar een persoon is ingeschreven. De Gemeenschappen en verenigingen voor het bibliotheekwezen kunnen de betaling geheel of gedeeltelijk op zich nemen of kunnen die op de leners verhalen (artikel 4 van voormeld kb van 25 april 2004).
3. Artikel 9 van voormeld kb van 25 april 2004 biedt de Gemeenschappen de mogelijkheid om bij de beheersvennootschap (Reprobel) de aangifteplicht te vervullen (artikel 7 van hetzelfde kb) voor rekening van de uitleeninstellingen die onder hun respectievelijke bevoegdheid vallen. Dankzij die aangifteplicht kan Reprobel de door de uitleeninstellingen verschuldigde vergoedingsbedragen voor openbare uitlening notifiëren. De Franse Gemeenschap wenst van dit recht gebruik te maken.
4. Volgens de inlichtingen van de afgevaardigde van de Minister is het de bedoeling om met de oprichting van deze centrale gegevensbank het totale bedrag te bepalen van de vergoedingsrechten voor openbare uitlening verschuldigd door de uitleeninstellingen, die onder de bevoegdheid vallen van de Franse Gemeenschap.

II. Onderzoek

5. De oprichting van een centrale gegevensbank van lezers/abonnees en de vooronderstelde gegevensinzameling bij de betrokken uitleeninstellingen, zijn een verwerking van persoonsgegevens die binnen het toepassingsgebied vallen van de WVP; wat met zich meebrengt dat de verantwoordelijke voor de verwerking de WVP moet naleven, meer bepaald het beginsel van een gerechtvaardigde verwerking, het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel en het beginsel van transparantie en veiligheid.

¹ Koninklijk besluit van 25 april 2004 betreffende vergoedingsrechten voor openbare uitlening van de auteurs, vertolkende of uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en producenten van eerste vastleggingen van films; Belgisch Staatsblad van 14 mei 2004, nr. 2004011205, blz. 38712.

6. Artikel 5 van de WVP bepaalt in welke 5 gevallen persoonsgegevens mogen worden verwerkt. Eén van die gevallen is de verwezenlijking van een taak van openbaar belang of een taak die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking (artikel 5, e van de WVP).
7. In voorliggend geval wil de Franse Gemeenschap gebruik maken van de bevoegdheidsdelegatie die haar door de Koning werd toebedeeld krachtens artikel 9 van voormeld kb van 25 april 2004, nl. de noodzakelijke aangiften doen die de beheersvennootschap in staat stellen, in casu Reprobel², de vergoedingen voor openbare uitlening te innen en te verdelen.
8. Krachtens het finaliteits- en het proportionaliteitsbeginsel van de WVP (artikel 4 WVP) mag de verantwoordelijke voor de verwerking enkel gegevens verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en deze verzamelde gegevens alleen verwerken op een wijze die verenigbaar is met de nagestreefde doeleinden. Om het nagestreefd doeleinde te bereiken mogen bovendien alleen toereikende, terzake dienende en niet overmatige gegevens worden verzameld. De verantwoordelijke zou bij de keuze van de verwerkingmodaliteiten waarmee hij zijn doeleinden kan bereiken er ook moeten op toezien dat hij steeds kiest voor de manier die het minst het privéleven aantast van de betrokken personen. Een aantasting van de bescherming van de betrokken persoonsgegevens moet inderdaad proportioneel zijn ten opzichte van het nut en de noodzaak van de verwerking voor de verantwoordelijke voor de verwerking.
9. Uit de inlichtingen van de afgevaardigde van de Minister blijkt dat het doeleinde van de oprichting van een centrale gegevensbank van lezers/abonnees de invoering is van een aangifte, zoals bedoeld in artikel 7 van voormeld kb van 25 april 2004, voor de betrokken uitleeninstellingen die onder de bevoegdheid vallen van de Franse Gemeenschap in uitvoering van het kb van 25 april 2004 ter garantie van een correcte inning en verdeling van de vergoeding voor openbare uitlening.
10. Om het voormeld doeleinde te bereiken en gelet op de wettelijke criteria³ voor de vastlegging van het forfaitair bedrag voor de verschuldigde vergoedingsrechten voor openbare uitlening, lijkt het proportioneel dat daartoe een centrale gegevensbank wordt

² Via het koninklijk besluit van 15 december 2006 wordt beheersvennootschap belast met de inning en verdeling van de rechten van de vergoeding bedoeld in de artikelen 62 tot 64 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

³ 1 euro per jaar en per volwassen persoon, ingeschreven in de betrokken uitleeninstellingen voor zover hij gedurende het kalenderjaar ten minste een uitlening genoten heeft. Dit bedrag wordt voor de minderjarige lener verlaagd tot 0,5 euro. Dit bedrag is forfaitair en onafhankelijk van het aantal instellingen waar een persoon is ingeschreven.

opgericht van lezers/abonnees van uitleeninstellingen die, zoals voorzien in de artikelen 23 en 47 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht, onderworpen zijn aan de betaalplicht van een vergoeding van openbare uitlening en vallen onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap⁴.

11. De gegevens die de Franse Gemeenschap hiervoor wenst te verzamelen zijn: de naam, het adres, de uitleenstelling waar de abonnee is aangesloten en de betaaldatum van de vergoeding voor openbare uitlening van elke lezer/lener die deze vergoeding heeft voldaan en om die reden een bewijs van betaling van deze vergoeding zou ontvangen. Volgens de Commissie lijkt de vermelding van de betaaldatum van de vergoeding voor openbare uitlening niet relevant voor de verwezenlijking van het voormeld doeleinde, in zoverre dat deze datum geen verband lijkt te hebben met het bepalen van het bedrag van de verschuldigde vergoedingsrechten voor openbare uitlening. Blijkens het kb van 25 april 2004 zijn niet de lezers maar de uitleeninstellingen schatplichtig en bovendien kunnen de Gemeenschappen en de verenigingen van het bibliotheekwezen de vergoeding voor openbare uitlening voor hun rekening nemen. Terugkomend op het voormeld doeleinde, lijkt het a priori gepaster om bij de betrokken uitleeninstellingen, naast de adresgegevens ook nog de volgende persoonsgegevens in te zamelen: naam, voorna(a)m(en) en geboortedatum van de lezer/abonnee die gedurende de referentieperiode ten minste een uitlening bij een uitleeninstelling op zijn actief heeft. Daarom dringt de Commissie erop aan dat de Franse Gemeenschap in de wettekst uitdrukkelijk de exhaustieve lijst opneemt van de noodzakelijke gegevens voor de verwezenlijking van het voormeld doeleinde. Deze wettekst zou eveneens een passende bewaringstermijn voor deze gegevens moeten bepalen, hierbij rekening houdend met de verwezenlijking van het beoogde doeleinde.

12. Betreffende het feit dat aan Reprobél een toegangsrecht tot de gegevensbank van lezers/abonnees zou worden verleend, merkt de Commissie op dat de inzameling van bepaalde informatie noodzakelijk is om Reprobél in staat te stellen haar openbare opdracht te vervullen, te weten de inning van de vergoeding voor openbare uitlening. Deze toegang zou echter wettelijk omkaderd moeten worden middels een wettelijke bepaling waarin uitdrukkelijk de toegangsmodaliteiten worden vastgelegd (doeleinde waarvoor Reprobél de geraadpleegde gegevens zal gebruiken, exhaustieve lijst van de toegankelijke gegevens, frequentie van de toegang,...).

⁴ Inderdaad, vooraleer over te gaan tot de berekening van het totale bedrag van de verschuldigde rechten voor de vergoeding voor openbare uitlening is het aangewezen vooraf de "dubbels" vast te stellen (abonnees en lezers die actief zijn bij meerdere uitleeninstellingen) omdat wanneer een persoon is ingeschreven bij een uitleeninstelling, het bedrag van de vergoeding slechts een keer door deze persoon verschuldigd is (artikel 4 van het kb van 25 april 2004).

13. Het in artikel 16 van de WVP bepaald beveiligingsbeginsel van verwerkingen van persoonsgegevens, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking de passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de persoonsgegevens die hij verwerkt te beschermen en om zich te wapenen tegen omleiding van de doeleinden. Het passend karakter van die veiligheidsmaatregelen is enerzijds afhankelijk van de technische situatie en de daaraan verbonden kosten en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en mogelijke risico's. De Commissie verwijst hiervoor naar haar "referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegeven", te vinden op haar website⁵. Wanneer voor de implementatie van de gegevensbank een beroep moet worden gedaan op een onderaannemer, dienen ook de bepalingen voor het in de vereiste vorm afsluiten van een contract van onderaanneming te worden nageleefd (artikel 16 WVP). Het is aangewezen om de verantwoordelijkheid van de onderaannemer uitdrukkelijk te bepalen en vast te stellen dat de onderaannemer en de personen onder zijn gezag alleen in opdracht van de verantwoordelijke voor de verwerking mogen handelen binnen het kader van hun specifieke verwerkingsopdracht.
14. Tot slot, om een goede voorzienbaarheid en transparantie van de doorgevoerde verwerkingen te waarborgen, is de Commissie de intentie van de Minister welgenegen om de hierboven beschreven gegevensverwerking te omkaderen met een decreet. Het is aangewezen om in het decreet het doeleinde (considerans 9) uitdrukkelijk te omschrijven, de lijst van de gegevens erin op te nemen die in dit kader worden verzameld en gecentraliseerd alsook de betrokken uitleeninstellingen te vermelden. Het is daarnaast in toepassing van artikel 1, §4 ook aangewezen in het decreet uitdrukkelijk de naam van de verantwoordelijke voor de verwerking te vermelden. Een wettelijke omkadering die tegemoet komt aan de voormelde kenmerken stelt de verantwoordelijke voor de verwerking vrij van de aangifteplicht bij de Commissie van zijn verdere gegevensverwerking(en), bedoeld in artikel 17 van de WVP, in toepassing van artikel 61 van het kb van 13 februari 2001. De Commissie merkt evenwel op dat een vrijstelling de verantwoordelijke voor de verwerking geenszins ontslaat van de verplichting om zijn verwerking aan te geven bij het openbaar register van de Commissie; hetgeen van nature bijdraagt tot een grotere voorzienbaarheid van de verwerking ten opzichte van de betrokkenen.

⁵ <http://www.privacycommission.be/nl/static/pdf/referenciemaatregelen-vs-01.pdf>

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het voorstel tot oprichting van een centrale gegevensbank van lezers/abonnees van de Franse Gemeenschap mits de werkelijk geregistreeerde gegevens alsook de modaliteiten van de verwerking, met inbegrip van het toegangsrecht dat, overeenkomstig consideransen 11, 12 en 14, aan Repobel zou worden verleend nauwkeurig omschreven worden.

Voor de Administrateur m.v.,
Het Afdelingshoofd ORM

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere